

Genealogische familiechroniek

Lagendijk- Bierens

**Van Rotterdamse Havenbaronnen, spionage,
scheepsrampen, loodswezen en vrijmetselarij**

Door Jan C. Lagendijk, Lars P. Roobol en Femke P. Roobol-Lintelo

Al quam sijn' stamm' nu op, nu neder,
 Dat syn' en elkx Geslagten zijn gewoon,
 Werd wel beknelt gevelt een ceder,
 Gelijk een Rijk, een Koning, Kroon en Troon,
 God, die 't lot gaf, kan 't anders geven,
 En d' afkomst doen in staet, in een, en meer,
 Als hy, of sy oit was, her-leven:
 Waar droeve lugt, en zugt, her-komst bly' weêr.

C. VAN OVERSTEGE.

Boekomslag:
 Boegbeeld va het
 Rotterdamse haven-
 verzet
 Foto: J.C. Lagendijk
 1958: ms. Wilem Ruys
 afgemeerd in de Vlis-
 singse Buitenhaven
 tijdens een cruise naar
 Casablanca.

De afbeelding op de voor-
 kant is een voorstelling
 van een Stormachtige
 beloodsing op de Rede
 van Vlissingen,
 schilderij door
 C.C. Dommershuijsen,
 1890.

*Cornelis Wz. van Over-
 stege is verwant aan de
 familie Lagendijk.*

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3		
Inleiding tot het boek	7		
Inleiding	9		
Verspreiding en herkomst van de familienaam Lagendijk	11		
Verschillende families Lagendijk			
Patroniemen			
Toponiemen en adresnamen			
Over de naam Klou	12		
Over de naam Lagendijk	15		
Verspreiding van de naam Lagendijk	16		
Familiewapen Lagendijk	18		
Huismerken en handmerken	19		
Merkteken van Salomon Ariense Laagendijk in 1716	20		
Wapenregistratie	21		
Het DNA-profiel van Jan Cornelis Lagendijk	22		
Wat is een Genealogie?	24		
De nummering van deze genealogie			
Romeinse cijfers	25		
Generatie 1	26		
De familie Klou en de familiegroep Gooris			
Generatie 2	30		
Generatie 3	35		
Generatie 4	38		
Generatie 5	49		
Generatie 6	51		
Generatie 7	55		
Generatie 8	60		
Generatie 9	69		
Generatie 10	79		
Generatie 11	88		
		Uit het leven van Kleis Lagendijk	90
		“KYOTO”'s eerste Rotterdamse Havenman van het Jaar 1981 is Koos Lagendijk	99
		De Geheime Dienst (GDN) in relatie met Fr. Swarttouw/Quick Dispatch Haven- bedrijven te Delfzijl en Antwerpen tijdens de Tweede Wereldoorlog 1940 – 1945 <i>Door Jan C. Lagendijk</i> <i>Vlissingen. Mei 2018</i>	101
		Engelandvaarder en chef Oranjewacht ir. Willem Den Boer	106
		Generatie 12	111
		Stichting Moerman Promotie Vlissingen	113
		1967-1968: twee scheepsrampen die J.C. Lagendijk meemaakte met s.s. Jacob Verolme en s.s. Johannes Frans	116
		Afscheidsgroet Kapitein J. C. Lagendijk op zijn laatste reis van het Loodsvaartuig m.s. “Fomalhaut “	124
		Vrijmetselaar	125
		Grote wens vervuld	130
		Generatie 13	134
		Kwartierstaat Lagendijk - Van Der Sluys	136
		Wat is een kwartierstaat?	
		Kekulé von Stradonitz	
		Rekenregels met vooroudernummers	
		Het fenomeen Kwartierverlies	137
		Hoe is deze kwartierstaat opgezet?	
		Hoe noemen we al die voorouders?	138
		Generatie 1	138
		Generatie 2	139
		Generatie 3	140
		Generatie 4	145
		Generatie 5	150
		Generatie 6	151
		Generatie 7	153

Generatie 8	156	Generatie 25	
		Generatie 24	
		Generatie 23	
Generatie 9	161		
		Generatie 22	193
Generatie 10	170	Generatie 21	
		Generatie 20	
Stamlijn Clou(w)/Timmerman/Lagendijk	183	Generatie 19	
Generatie 12		Generatie 18	
Generatie 11		Generatie 17	
Generatie 10			
		Generatie 16	194
Stamlijn Van Der Sluys	184	Generatie 15	
Generatie 16		Generatie 14	
Generatie 15		Generatie 13	
Generatie 14		Generatie 12	
		Generatie 11	
Generatie 13	185	Generatie 10	
Generatie 12			
Generatie 11		Stamreeks via Cranendonck en	195
Generatie 10		Van Horne	
	186	Generatie 38	
Stamlijn Doen Beijensz.		Generatie 37	
Memorie- en vicarielanden		Generatie 36	
Doen Beijensz.		Generatie 35	
		Generatie 34	
Generatie 15	187		
Generatie 14		Generatie 33	196
Generatie 13		Generatie 32	
Generatie 12		Generatie 31	
Generatie 11		Generatie 30	
Generatie 10		Generatie 29	
Alle bekende manieren waarop			
Jan van Doen afstamt		Generatie 28	197
		Generatie 27	
Stamlijn Karel de Grote	188	Generatie 26	
Over zijn leven		Generatie 25	
Nauwkeurigheid van de afstammings- reeks		Generatie 24	
		Generatie 23	
Stamreeks via Snouck en Van Dalem	190		
Generatie 38		Generatie 22	198
Generatie 37		Generatie 21	
Generatie 36		Generatie 20	
Generatie 35			
Generatie 34		Generatie 19	199
		Generatie 18	
		Generatie 17	
Generatie 33	191		
Generatie 32		Generatie 16	200
Generatie 31		Generatie 15	
Generatie 30		Generatie 14	
Generatie 29		Generatie 13	
		Generatie 12	
Generatie 28		Generatie 11	
Generatie 27	192	Generatie 10	
Generatie 26			

Stamreeks via Craenenburgh en Van Wassenaar	201	Generatie 4	215
Generatie 40		Generatie 5	216
Generatie 39		Generatie 6	218
Generatie 38		Generatie 7	220
Generatie 37			
Generatie 36			
Generatie 35	202	Overgang van de achternaam De Doot naar Bierens	223
Generatie 34			
Generatie 33			
Generatie 32		Van de meierij van Den Bosch naar Steenbergen	224
Generatie 31			
Generatie 30			
Generatie 29	203	Generatie 8	226
Generatie 28		Generatie 9	230
Generatie 27		Generatie 10	232
Generatie 26		Generatie 11	235
Generatie 25		Generatie 12	238
Generatie 24	204	Generatie 13	241
Generatie 23		Generatie 14	245
Generatie 22		Generatie 15	250
Generatie 21		Generatie 16	254
Generatie 20		Generatie 17	256
Generatie 19	205	Generatie 18	257
Generatie 18		Generatie 19	
Generatie 17			
Generatie 16		De adellijke familie Bierens	258
Generatie 15		Inleiding	
Generatie 14			
Generatie 13	206		
Generatie 12			
Generatie 11			
Generatie 10			
Deel 2: Bierens	208	Familiewapen Bierens	259
Inleiding	209	Hoe Jan Baptist Bierens van adel werd	260
Verspreiding en herkomst van de familienaam Bierens	210	De Borch te Baarlo	262
Over de naam Bierens		Kwartierstaat Bierens - Vogelaar	263
Verspreiding van de naam Bierens		Generatie 1	
Genealogie Bierens	212	Generatie 2	
Generatie 1		Generatie 3	
Generatie 2	213	Generatie 4	264
Generatie 3	214	Generatie 5	266
		Generatie 6	267

Generatie 7	269	Generatie 31	299
Generatie 8	272	Generatie 30	
Generatie 9	277	Generatie 29	
Generatie 10	284	Generatie 28	
Stamlijn Bierens	296	Generatie 27	
Generatie 16		Generatie 26	
Generatie 15		Generatie 25	302
Generatie 14		Generatie 24	
Generatie 13		Generatie 23	
Generatie 12		Generatie 22	
Generatie 11		Generatie 21	
Generatie 10	297	Generatie 20	
Stamlijn Vogelaar	298	Generatie 19	303
Generatie 11		Generatie 18	
Generatie 10		Generatie 17	
Stamlijn Doen Beijensz.	299	Generatie 16	
Generatie 15		Generatie 15	
Generatie 14		Generatie 14	
Generatie 13		Generatie 13	
Generatie 12		Generatie 12	304
Generatie 11		Generatie 11	
Generatie 10		Generatie 10	
Stamlijn Karel de Grote	300	Bijlage 1	305
Generatie 38		Register van namen	307
Generatie 37		Colofon	351
Generatie 36			
Generatie 35			
Generatie 34			
Generatie 33			
Generatie 32			

Inleiding tot het boek

Voor u ligt het resultaat van vele jaren eigen onderzoek en gegevens verzamelen door Jan C. Lagendijk, geholpen door Valentine Wikaart-Derkzen. Zoals altijd met onderzoek is het nog niet afgerond, maar de tijd is gekomen om de bevindingen te publiceren, in de hoop dat anderen er hun voordeel mee kunnen doen, en op hun beurt het onderzoek verder kunnen brengen.

Dit boek is in 2 delen te splitsen:

- Genealogie Lagendijk en Kwartierstaat Lagendijk - Van Der Sluys ● ● ● ●
- Genealogie Bierens en Kwartierstaat Bierens - Vogelaar ● ● ● ●

De genealogieën laten de nakomelingen zien in mannelijke lijn van de oudst bekende voorouder van Jan Cornelis Lagendijk, geboren 16 februari 1944 te Terneuzen, en zijn vrouw Maria Catharina Martina Bierens, geboren 2 juni 1946 te Breda. De kwartierstaten geven de voorouders weer van Jan Cornelis Lagendijk en zijn vrouw Maria Catharina Martina Bierens.

De gegevens die in dit boek zijn weergegeven zijn in eerste instantie verzameld door Jan C. Lagendijk en de bekenden met wie hij contact kreeg. Jan heeft ook verschillende manuscripten vervaardigd en ook gepubliceerd die zijn onderzoek samenvatten. Delen van dit onderzoek zijn al eerder gepubliceerd, zie bv.

- **Nederland's Wapenboek, deel 1, uitg. door Kon. Ned. Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde, 1998, p. 120, 121. Klou / Clou(w) / Lagendijk Stamreeks J.C. Lagendijk + beschrijving familiewapen tot Adriaen Leendertsz Klou (ca 1545-heden)**
- **Kwartierstatenboek 2000 uitgegeven door het Kon. Ned. Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde i.s.m. Barjesteh van Waalwijk van Doorn & Co's uitg. mij. te Rotterdam in 2000, p. 214-227**
Kwartierstaatsdelen van Willem Van Der Vorm-Lagendijk, Lagendijk-Van Der Sluys-Niemantsverdriet-Groen-Van Der Wel-Suijker-Cranenburgh, Lagendijk-Den Boer-Lodder-Sigmond-Van Schouwen, Van Der Stael-Van Beaumont-Van Egmond-Van Dalem.
- **J.C. Lagendijk, Contactblad Historische Vereniging Barendrecht 2009**
De oudere naam van de familie Lagendijk uit Carnisse/West-Barendrecht/ Charlois/ Smitshoek met enige nazaten uit de eerste generaties.

Vervolgens heeft Kees-Jan Slijkerman in opdracht van Jan Lagendijk gewerkt aan het stuk over de oudste generaties van het geslacht Klou / Lagendijk, de voorouders van Jan. Ten slotte hebben Lars en Femke Roobol gewerkt aan de voltooiing van dit boek.

Het gevaar dat schuilt in het bedanken van mensen is dat er personen vergeten worden, die significant hebben bijgedragen aan de gegevens die in dit boek gepresenteerd worden.

Dit risico lopend willen wij graag bijzonder dankzeggen:

De heer A.M. Overwater (1924-2019) in verband met zijn speciale bijdrage over de GDN (Geheime Dienst Nederland) en de Barendrechtse voorouders Klou/Lagendijk, de heer ir. Cees Sigmond met betrekking tot de voormoeder Agatha Johanna Sigmond. Mijn neef Jan J. Lagendijk (LBH) voor zijn genereuze financiële ondersteuning, die het mede mogelijk gemaakt heeft dat dit boek tot stand is gekomen.

Dankbaar hebben wij gebruikt gemaakt van publikaties van A. Beukelman, J.M.G. Leune, P. Molema en W. Molema-Smitshoek, K.J. Slijkerman, H.M. Verbeek, T. Van Der Vorm en V. Wikaart-Derkzen.

Vlissingen / Stompetoren, september 2018,

J.C. Lagendijk

L.P. Roobol

F.P. Roobol-Lintelo

Inleiding

Vanaf de vroege zeventiende eeuw zijn er op de Zuid-Hollandse eilanden wel vijf verschillende families te vinden die zich Lagendijk (Leegendijk, en andere spellingsvarianten) noemden. Op deze eilanden waren verschillende zomerdijken (ook wel lage dijk genoemd) te vinden en vaak ontleenden bewoners van zo'n dijk hun bijnaam aan de plek waar zij woonden. Zo een bijnaam kon erfelijk worden en zodoende in een achternaam veranderen, men spreekt dan van een *toponiem*, een achternaam die van een plaats is afgeleid.

De reden voor het ontstaan van een achternaam werd destijds niet vastgelegd maar wij mogen er wel van uitgaan dat de in deze genealogie beschreven familie Lagendijk/Legendijk op deze manier aan haar naam is gekomen.

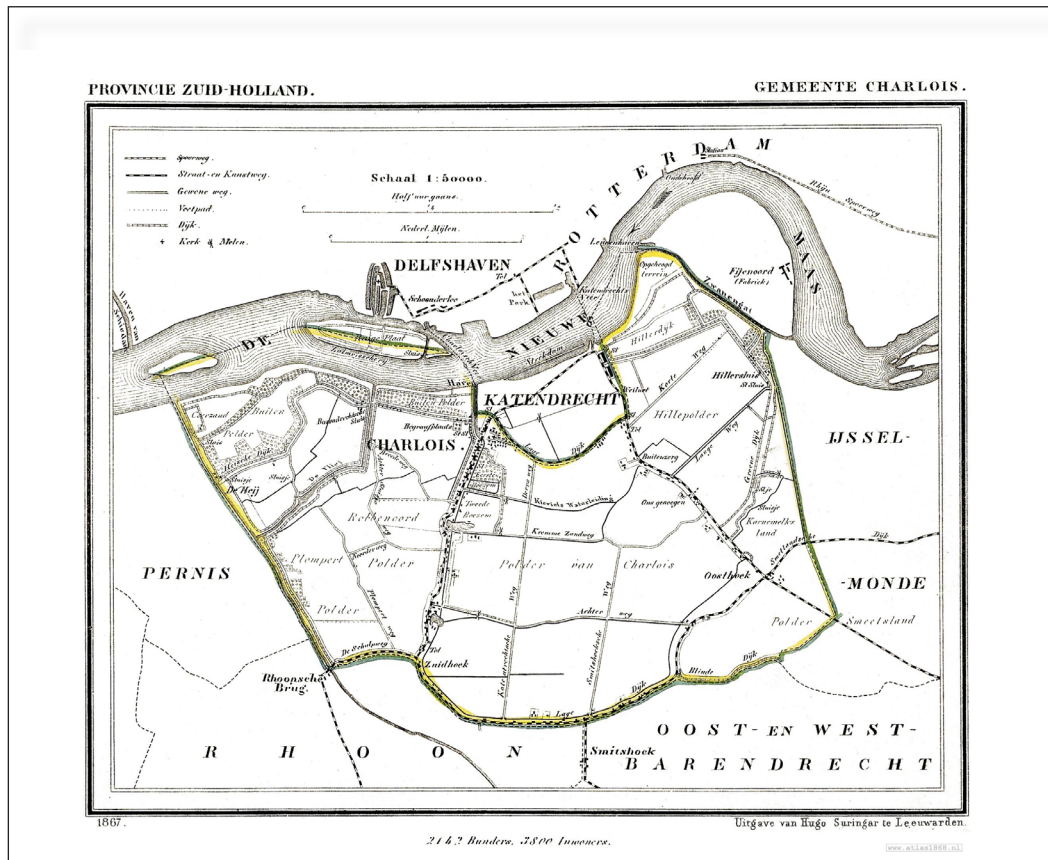
Rond 1675: Kaart met de Charloisse Lagendijk

De oudst gevonden voorvader van dit geslacht is **Adriaen Leendertsz. Clouw (Klou)**, die voor het eerst in de bronnen genoemd wordt in 1616, in Carnisse. Tussen 1616 en 1619 vestigde hij zich aan 's Heerendijk in Smitshoek, vermoedelijk de oude naam voor de dijk die wij nu als Charloisse Lagendijk kennen.

Zijn zoon, de timmerman **Salomon Adriaensz. Clouw** wordt ook wel vermeld als **Salomon Timmerman** en kleinzoon **Arien Salomonsz. Clouw**, geboren rond 1640 te Charlois, overleden 1719 te West-IJsselmonde, boer te Charlois, koopt in 1664 een huis aan de Charloisse Leegendijk. Daarmee werd kennelijk de familienaam voor heel zijn nageslacht bepaald, want zijn kinderen (en hun nageslacht) noemden zich allen Lagendijk, ook al spelden zij dat heel gevarieerd.

Gemeente kaart van
Charlois (1867).
Aantal inwoners 3800.

Verspreiding en herkomst van de familienaam Lagendijk

Verschillende families Lagendijk

Zoals men zich kan voorstellen zijn er op verschillende plekken in ons land wel dijken te vinden die Lagendijk genoemd worden. Dan hoeft het dus helemaal niet zo te zijn dat de naam Lagendijk op één plaats ontstaan is en dat allen die zo heten familie van elkaar zijn.

Het blijkt uit het onderzoek dat ten grondslag ligt aan dit boek, dat zelfs in een klein gebied als het eiland IJsselmonde er meerdere families Lagendijk voorkomen die niet allemaal tot één stamvader zijn te herleiden. Onderling bestaan er wel verwantschappen en de oorsprong van de naam is in alle gevallen terug te brengen op de woonhuizen gelegen aan een Lagendijk. Zo zijn er 3 families te traceren die woonden aan de Charloisse Lagendijk en 2 families die woonden aan de Lagendijk onder Rijsoord en Ridderkerk. Bij de laatste locatie is tevens sprake van een buurtschap genaamd Lagendijk.

De afstammelingen van de volgende 5 IJsselmondse stamvaders zijn zich Leegendijk alias Lagendijk gaan noemen:

1. Adriaen Leendertsz. Klou/Clou/Clouw, geboren rond 1545.
2. Hendrik Hendriksz. Boom jr., geboren rond 1628, gehuwd met Neeltje Vassen.
3. Meeus Ariensz. Lagendijk alias Part, gehuwd 9-4-1595 te Ridderkerk met Eelken Teeuwen.
4. Huygh Driedijk alias Lagendijk / van Eijck, geboren rond 1575.
5. Leendert Jacobsz. Leegendijk, geboren rond 1590, gehuwd 17-5-1623 te Ridderkerk met Aechien Aertsdr. Hermans.”

Patroniemen

Het valt op dat de eerste stamvader (waar de familie Lagendijk uit dit boek van afstamt) 3 namen heeft: Adriaen **Leendertsz.** Klou. Klou was zijn familie- of bijnaam, en Adriaen was zijn voornaam. De middelste naam heet *patroniem*. Dat is Grieks voor vader-naam. Er staat namelijk voluit *Leendertszoon*, hij was dus een zoon van iemand die Leendert heette.

Adriaen had een zoon, Salomon. Die heette daarom Salomon Adriaensz. Klou: Salomon, zoon van Adriaen. En Salomon had weer een dochter, Leentje, die dus Leentje Salomonsdr. (Salomonsdochter) genoemd werd.

Een patroniem kan ook *verstenen*. Daarmee wordt bedoeld dat de keten van namen (Adriaen Leendertsz. > Salomon Adriaensz. > Leentje Salomonsdr.) verbroken kan worden. Stel we hebben een Pieter, zoon van Jan, dus Pieter Jansen, die heel bekend is in een dorp. Dan wilde het wel gebeuren dat de kinderen van Pieter niet Pietersen genoemd werden, maar Jansen, het *patroniem* dat hun vader had. Het patroniem Jansen werd daarmee een soort *achternaam* die door zijn kinderen ook weer aan hun kinderen werd doorgegeven. Als dat gebeurt, spreken we van een *versteend patroniem*. En het is best vaak gebeurd in het verleden, er zijn veel mensen die Jansen, Pietersen, Klaassen, enzovoorts, heten.

Toponiemen en adresnamen

Een *toponiem* is een naam die naar een plaats verwijst. Het is Grieks voor plaats-naam, zoals de topografie de ligging en namen van plaatsen beschrijft. Het hoeft geen (woon)plaats te zijn, maar kan ook naar een plek in het bos, een weiland, een huis, etc. verwijzen. Voorbeelden van toponiemen zijn: Van Der Velde, Lagendijk, van Harlingen, en Bijkerk. De stamvader van de familie Bijkerk woonde naast (bij) de kerk, zo eenvoudig kan men aan een achternaam komen. En ook moet men met toponiemen oppassen met te vroeg conclusies trekken, er is een Amsterdamse familie van Harlingen bekend, die helemaal niet oorspronkelijk uit Harlingen kwam, maar uit Amsterdam! Vroeger had men geen huisnummers, maar er waren wel mensen die uithangborden hadden. De stamvader van de familie bleek in een grachtenpand te wonen, *daer waer* (het wapen van) *Harlingen uijthangt*. Het huis had dus een uithangbord, waar het stadswapen van Harlingen op stond. En zo is voor deze familie de achternaam van Harlingen ontstaan, ze zijn vernoemd naar het huis waar zij in woonden.

Toponiemen kunnen nog verder onderscheiden worden in *herkomstnamen* en *adresnamen*. Herkomstnamen zeggen iets over de plaats (stad, dorp, land) waar iemand vandaan komt (“van Dokkum”) en adresnamen zeggen meer over een specifieke plek (naam van een huis, veld, water of straat) waar iemand woont (“Van Der Weide”).

Over de naam Klou

De achternaam Klou/Clou/Clouw kan gezien worden als een *versteend patroniem*, ontstaan uit de voornaam Nicholaus, Nikolaas. Door de geweldige populariteit van de heilige schutspatroon Sint-Nicolaas, een bisschop uit de 4^e eeuw, van Myra, dat nu in Turkije ligt. En natuurlijk ook nu nog bekend als naamgever aan het kinderfeest dat wij op 5 december in Nederland vieren.

Naamkundig gezien zijn namen als Clays, Claes, Cleijs, Kleis, Klau, Klaus, Klou, Clouw en Clauw allemaal afkortingen van Niklaus, Nikolaus, Niklaas en Sinterklaas. De naam Clou, met de varianten Clays en Clayssens, komt al vroeg voor, langs de kunst van Vlaanderen en Noord-West Frankrijk.

Uit correspondentie met de naamdeskundige Dr. Kees Nieuwenhuijsen werd duidelijk dat de naam **Claward** al zeer vroeg in Dordrecht voorkomt. In de 13^e eeuwse archieven was hij de naam driemaal tegengekomen als voornaam: (1) Dordrecht, 1284: Lammekine Clawards suagher, (2) Brugge, 1285: Hannekin die Vos f. Clawaerds en (3) Schoonhoven, 1297: Clawaert Beren sone. En ook als achternaam/patroniem kwam de naam voor in oorkonden uit de periode 1281-1296. Het betreft een poorter uit Brugge genaamd Gielis Claward (Gillis Clawaerd).

Nog een mooi voorbeeld van het gebruik van die naam is te vinden in de grafelijke leenregisters van de Hollandse Kanselarij.¹ Op de rug van het oudst bewaarde register staat te lezen: "E.L. 5, 1282 Cas. B. comitis Florentij". Het is aangetoond dat dit inderdaad een leenregister van graaf Floris V betrof, maar dat de pagina's van het boek deels in de 13^e en deels in de 14^e eeuw beschreven waren. Folio 55r kon exact gedateerd worden op 31-5-1284. Daar staat onder E.240 te lezen: **Jan Cloue, te Naeltwiich in Florens Ambocht, iiii morghen daer hi woent.**

Met andere woorden: in 1284 had Jan Cloue het land waar hij woonde en werkte (als landbouwer) in leen van Floris V. Het land lag in Florensambacht onder Naaldwijk, wellicht vernoemd naar Floris Van Der Woert, ambachtsheer van Naaldwijk.

Op 30-5-1311 wordt Jan Clauwairtsz. van Barendrecht genoemd als Ambachtsheer van Barendrecht. 1347 is Geertruyd Clauwertsdr. van Barendrecht. Zij heeft een zoon Clauwaert van den Poel die casteleyn is van Geertruidenberg. Het ambacht van West-Barendrecht werd ook wel Jan Clauwairtsz. Ambacht genoemd.

Dr. Nieuwenhuijsen is van mening dat het mogelijk is dat de naam Claward in de loop van twee eeuwen is verkort tot Clou of Clouw. Daar mee hebben wij dus twee theorieën voor de oorsprong van de naam Clou: afkomstig van de voornaam Nicolaas, of van de voornaam Claward. En beide namen waren gangbaar in de streek rondom Barendrecht en Carnisse, waar de Klou voorouders leefden.

Zoals gezegd kunnen de namen Cleijs en Kleis ook verkortingen van de voornaam Nicolaas zijn. Deze namen komen ook veel voor op het eiland IJsselmonde, in de 16^e en 17^e eeuw. Een bekende persoon met veel nazaten die naar hem zijn vernoemd was Cleijs Teunisz. Cranenburgh, een welgestelde landbouwer te Carnisse. In 1659 koopt hij een huis gelegen aan de Koedood en woont in 1673 op de hoeve Heuvelstein in de polder het Buitenland van Rhoon. Hij was heemraad (1680-1682), dijkgraaf (1682-1696) en schepen (1685, 1689) van Rhoon, en in 1677 was hij daar diaken en ouderling en mogelijk afstammend uit het geslacht Van Wassenaar.

Ook in de familie Lagendijk komt deze naam voor, bv. bij Kleis Lagendijk (geboren 1853), gehuwd met Geertruyda Kamp (geboren 1854). Hij is ook een nazaat van de bovengenoemde Cleijs Teunisz. Cranenburgh, de voornaam is een aantal malen door een grootvader aan een kleinkind doorgegeven. De vader van de schrijver Jan C. Lagendijk droeg ook de naam Kleis (geboren 1903).

---

¹ Zie *Het oudste register van graaf Florens*, uitgegeven door de Hollandse Vereniging voor Genealogie *Ons Voorgeslacht*, als deel 4 in de reeks *Hollandse bronnen*, 2009

Bartholomeus van Cranenburch

Geboren rond 1225, overleden in 1308. Zoon van Dirk I van Wassenaer en Bertha van Rijswijk. Heer van Cranenburg te Bleijswijk. Hij krijgt deze ridderhofstad op 30 augustus 1276 door overdracht van zijn vader en wordt beleend met een rente van 2,5 pond Hollands uit de tienden van Zoetermeer. Vermeld in 1286.

Wapen: In zwart drie zilveren wassenaars (= wassende maansikkel); gekroonde helm; kop en hals van een brak (= hond met stompe kop).

Leengoed Wassenaar

Het Oude Register van Graaf Florens, opgemaakt anno 1281, de bezittingen van de Heer van Wassenaar in leen van de Graaf van Holland omvat o.a.:

curia de Wassenare cum terra in qua fundata est ... Insuper terram de Sceveninghe

de burcht van Wassenaar met de grond waarop het gebouwd is. ...
bovendien de grond van Scheveningen.

Het grafelijke leengoed wordt later eigendom van het Hof van Wassenaar.

Omstreeks 1280 ontving een lid van het geslacht Van Wassenaer van graaf Floris V een gebied in leen dat werd aangeduid met het 'Terra de Sceveninghe'. Het besloeg een belangrijk deel van het huidige Scheveningen, inclusief de Wildernisse (het oude en het nieuwe duin), Eikenduinen, dat lag ten noorden van Loosduinen en het Wijndaelermeer. Hier lag ook Segbroek met het Segmeertje en de Beek, die later zijn naam zou geven aan de Beeklaan. Rond 1330 woonde de Van Wassenaer die heer was van dit gebied, op het kasteel Cranenburch onder Bleiswijk. In deze tijd gaf hij dit gebied opnieuw in leen uit aan zijn neef Willem van Wassenaer, die hier een kasteel bouwde dat hij ook Cranenburch noemde.

Met Willem van Wassenaer wordt bedoeld: Willem, heer van Cranenburg, ofwel Willem van Cranenburg. De Van Wassenaer van wie Willem het leen ontvangt is zijn neef Filips IV van Wassenaar.

Over de naam Lagendijk

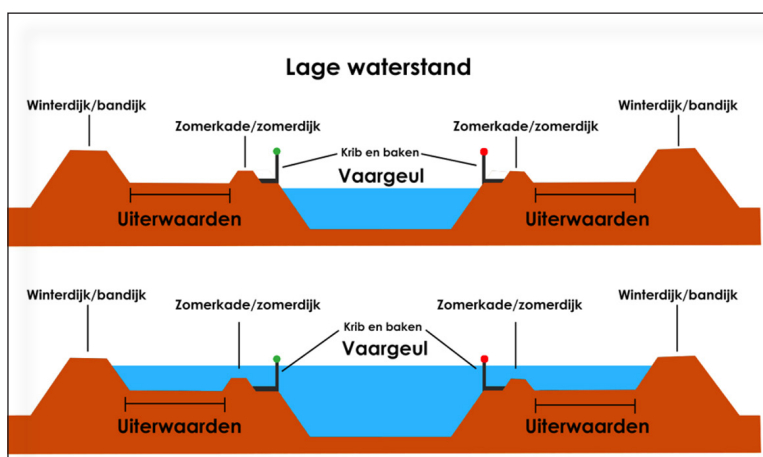
Nadat in 1616 Adriaen Leendertsz. Klou zijn huis met erf en teeling gelegen aan 's Heerendijck te Carnisse had verkocht, verhuisde hij naar Smitshoek waar de familie zich vestigde aan de Charloisse leegenachterdijck. Sinds ongeveer 1630 bezaten zijn zoons Jan Adriaensz. Clouw, Leendert Adriaensz. Clouw en Salomon Adriaensz. Clouw enige huizen, erven, telingen en plantages aan deze dijk en toen de nazaten o.a. naar IJsselmonde en Rhoon vertrokken was de naam Klou/Clou/Clouw veranderd in Leegendijck etc. De familienaam Lagendijk is dus een *adresnaam*, afgeleid van een plek in het landschap, waar de oudste familieleden hun huis hadden: de Charloisse Lagedijk.

Olieverfschilderij
H.J. Mélis: Boerderijtje
aan de Charloisse
Lagendijk.
(Privé coll. Jan C. Lagendijk)

Er komen overigens al zeer lang mensen voor die Lagendijk worden genoemd. In het “Verklarende woordenboek van de familienamen van België en Noord-Frankrijk” (Frans Debrabandere, 1993) valt te lezen dat de naam al in 1281 een **Johannes de Lagedieck** leefde.

Een rivierbedding met
zomerdijk en winterdijk
(afbeelding: Wikipedia).

In de figuur hierboven kijken we dwars op de loop van een rivier, de zomer- en winterdijk met de uiterwaarden ertussen zijn goed zichtbaar. Omdat de zomerdijk lager was dan de winterdijk werd deze ook wel lage dijk genoemd.

Kaart van de Heerlijkheid van Ridderkerk door Abel de Vries, rond 1722.

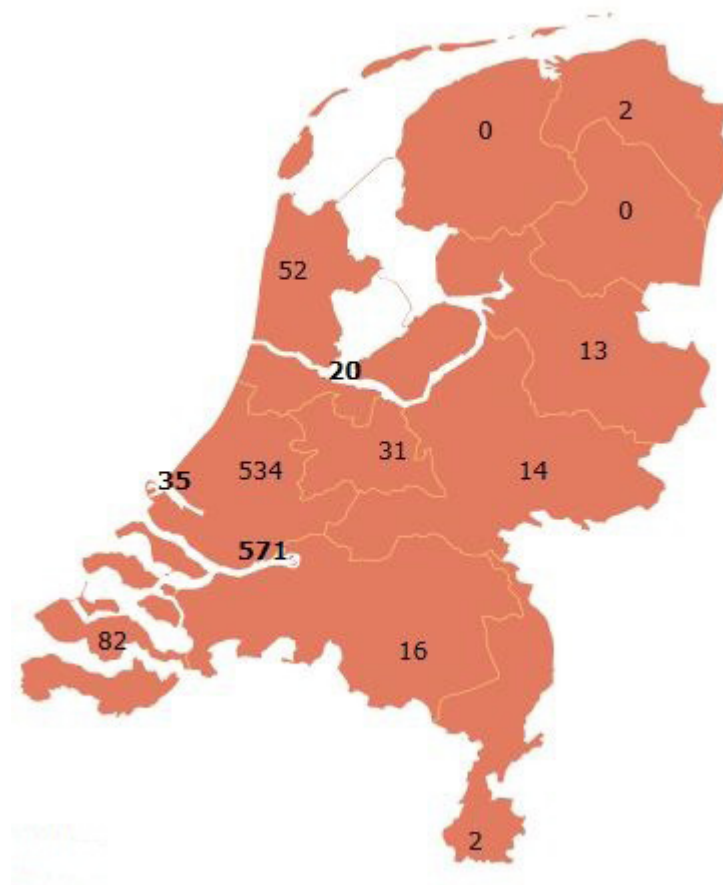
Verspreiding van de naam Lagendijk

In 1947 heeft er een volkstelling plaatsgevonden. Voor onderzoeksdoeleinden is er een database aangelegd van het vóórkomen van familienamen een bepaalde provincie of grote steden in ons land. De naamdragers Lagendijk waren toen als volgt verdeeld:

Groningen	2	Amsterdam	20	's-Gtavenhage	35
		Noord-Holland	52	Rotterdam	571
		Noord-Holland totaal	72	Zuid-Holland	534
				Zuid-Holland totaal	1140
Friesland	0	Utrecht	31	Noord-Brabant	16
Drenthe	0	Gelderland	14	Limburg	2
Overijssel	13	Zeeland	82	Nederland totaal	1372

De gegevens zijn nog eens samengevat in de figuur op de volgende bladzijde:

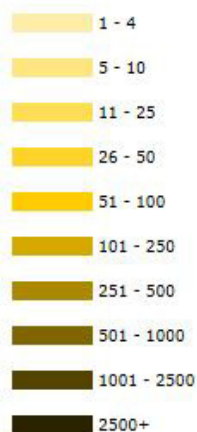

Aantallen personen met de achternaam Lagendijk in Nederland in 1947.
(Bron: cbgfamilienamen.nl)

In 2007 is eenzelfde database beschikbaar gesteld, waarin men per gemeente die er toen was, het aantal Lagendijken kan zien. Het aantal mensen met de familienaam Lagendijk was inmiddels gegroeid tot 1845. De kaart hieronder laat duidelijk zien dat er in de gemeente Rotterdam nog altijd de meeste Lagendijken wonen.

Lagendijk : 1.845 personen

Plaats muispijl op een gemeente voor het exacte aantal (indien meer dan 4)

Aantallen personen met de achternaam Lagendijk in Nederland in 2007.
(Bron: cbgfamilienamen.nl)

Familiewapen Lagendijk

Het familiewapen Lagendijk is in 1998 ontworpen door J.C. Lagendijk te Breskens, in samenwerking met heraldisch ontwerper C.E.G. ten Houde de Lange te Zeist.

De heraldische beschrijving van het wapen luidt: Verlaagd doorsneden:

A: in goud een zwart zesspakig rad.

B: golvend doorsneden schuin links gebalkt van acht stukken zilver en blauw, van het één in het ander.

Helmteken: een zwarte wassenaar tussen een gouden vlucht.

Dekkleed: zwart, gevoerd van goud.

Het familiewapen berust op historische gegevens die in akten zijn gevonden. Zo ondertekenden op 28-3-1716 beide broers Salomon Ariense Leegendijk en Sijmon Ariense Leegendick een akte van uitkoop, waarbij Salomon Ariense Leegendijk zijn merk stelde als een zesspakig wiel/rad en Sijmon Ariense Leegendick de akte met zijn handtekening bekrachtigde. Dit rad is waarschijnlijk ook het huismerk geweest van de familie.

Waarom de familie dit handmerk voerde is niet duidelijk. Het kan op verwantschap wijzen met de familie Van Der Schoor die een vijfspakig wiel/rad gebruikte, waarbij de 6^e spaak als breuk is op te vatten. Misschien is het beroep van Adriaen Leendertsz. Klou of diens vader (water?) molenaar geweest, zodat het handmerk een molenrad voorstelt. Wellicht is de familie oorspronkelijk afkomstig uit het land van Heusden en Altena, waar ook het 6-spakig wiel/rad veelvuldig voorkomt in familiewapens.

De afwisselend gegolfde linksgeschuinde banen van blauw en zilver in het wapen zijn gekozen als een verwijzing naar de geografische naam Charlois, omdat deze banen ook voorkwamen in het heerlijkheidswapen van de voormalige Ambachtsheerlijkheid Charlois. De golvende deellijn verwijst naar het water dat gekeerd wordt door een lage dijk.

Het helmteken is een zwarte wassenaar (maansikkel) die een verband legt tussen het wassende water (getijdewerking), maar ook voorkwam in het oude wapen van de Heerlijkheid Carnisse. De wassenaar is ook een symbool van de veranderlijkheid en ongewisheid van het bestaan van de mens, zowel in levensduur, gezondheid als in welstand.

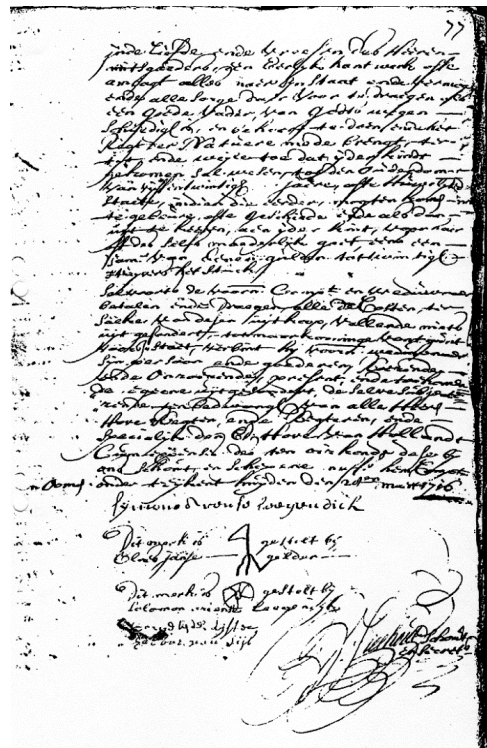

Merkteken van Salomon Ariense Leegendijk in 1716

In het stadsarchief van Rotterdam worden de archieven van Oost- en West-IJsselmonde bewaard onder toegang 8. Inventarisnummer 234 van dat archief betreft de Weeskamer van Oost-IJsselmonde, waar 28-3-1716 deze akte werd geschreven:

Voor schout en schepenen van Oost-IJsselmonde, compareerden Symon Ariens Leegendijk, weduwnaar van Leijntje Jans Gelder, en Claes Janse Gelder en Salomon Ariens Leegendijk, als ooms en bloedvoogden van de nagelaten weeskinderen van Leijntje Jans Gelder, en de voornoemde Sijmon Ariens Leegendijk als gekoren voogt, in deze geassisteerd door Cornelis Lieshout, schout en oppervoogd van de ambacht Heeren wegen, over de minderjarige weeskinderen van de voornoemde Leijntje Jans Gelder. Men is in “den minnen en vriendschap overeengekomen” dat Sijmon Ariens Leegendijk zal blijven bezitten, in volle eigendom, de boedel en de goederen, door zijn voornoemde vrouw met de dood ontruimd “niets ter werelt uitgesondert” op voorwaarde dat alle schulden door hem worden voldaan. Hij belooft de minderjarige weeskinderen, bij naam : “Leendert Sijmonse Leegendijk out ontrent 17 jaren, Jan Sijmonse Leegendijk out ontrent 16 jaren, Maria Sijmonse Leegendijk out ontrent 13 jaren, Stijntje Sijmonse Leegendijk out ontrent 10 jaren, Arij Sijmonse Leegendijk out ontrent 8 jaren en Maeijke Sijmons Leegendijk out ontrent 1 jaar, op te voeden ende te onderhouden, en alimenteren in eeten en drincken, schoenen kleeden en reeden alles naar sijn staet en de voornoemde kinderen naer school te laeten gaen en te onderwijsen in de liefde ende vreesen des Heeren”. Bovendien belooft hij ze een eerlijk handwerk te laten leren. Hij zal voor ze zorgen tot ze vijftwintig zijn of gehuwd. Bij het bereiken van die leeftijd zal hij ze ieder 1 gulden dienen te voldoen.

Interessant is dat Salomon Ariens Leegendijk ondertekent met een handmerk: een rad (wiel) met 6 spaken. Men mag dat handmerk (dat meermaals in de archieven is gevonden) zien als het “logo” van de familie Lagendijk.

1720: handmerk van Salomon @ (= Ariensz.) Legendijk

